

گزارش

صحنه پردازی یادگیری

مرتضی کریم آبادی

معاون پایه پنجم، دبستان پسرانه ناحیه یک

مرتضی کریم آبادی کارشناسی ارشد مدیریت دارد و از سال ۱۳۸۹ و وارد مجتمع آموزشی جواد الائمه (ع) شده است. در کارنامه فعالیت های او دوازده سال سابقه معلمی (دو سال پنجم و ده سال ششم) و سه سال سابقه معاونت دیده می شود.

در دنیای امروز که آموزش با چالش های متعددی روبه روست، طراحی آموزشی می تواند راهکاری مؤثر برای بهبود کیفیت فرایند یادگیری باشد. طراحی آموزشی پیش بینی و تنظیم رویدادهای آموزشی بر اساس اهداف، محتوا و امکانات موجود با توجه به ویژگی های دانش آموزان است. این رویکرد نه تنها در سازمان دهی بهتر محتوا و صحنه پردازی یادگیری معلمان را یاری می رساند، بلکه بر انگیزه، درک بهتر و عمیق تر و یادگیری مؤثرتر کودکان نیز می افزاید. با توجه به تغییر نیازهای آموزشی و نیز تنوع شیوه های یاددهی یادگیری، طراحی آموزشی می تواند در بهبود، اثربخشی و دستیابی به اهداف یادگیری نقشی کلیدی داشته باشد.

برگزاری چندین کارگاه طراحی آموزشی و ایجاد نگرشی جدید در مبحث آموزش، انگیزه بیشتری به وجود آورد تا بتوانیم به مدد صحنه پردازی، قسمت هایی از درس ها را شیرین تر و ماندگارتر به کودکانمان آموزش دهیم.

در این فرایند با توجه به قابلیت های موردانتظار باید مجموعه ای از موارد مؤثر بر یادگیری دانش آموزان را در نظر گرفت. در این راستا و بر اساس نیازی که در «مبحث کسر» احساس شد، در پایه پنجم ابتدایی پسرانه حضرت جواد الائمه (ع) ناحیه یک، نمونه ای از طراحی آموزشی در شش ایستگاه و با توجه به ساحت های شش گانه، با این مراحل به انجام رسید:

الف) تحلیل و تنظیم هدف های آموزشی بر اساس ساحت های شش گانه؛

ب) تحلیل موقعیت های یادگیری؛

عده هایی که حاصل می شد، از روی صفحه، کسر مورد نظر را پیدا می کردند و یک بار جمع، یک بار تفریق و دفعه بعد ضرب این دو عدد را انجام می دادند و حاصل را به دست می آوردند.

به دانش آموزان گفته می شود که ابتدا عدد تاس بزرگ تر را در نظر بگیرید. علت این امر آن است که اهمیت احترام به بزرگ تر نیز به بچه ها خاطر نشان شود.

ایستگاه پنجم (مزرحه کسرها): با توجه به اینکه یکی از راه های یادگیری ریاضی رسم شکل است، در این ایستگاه از دانش آموزان خواسته شد که با استفاده از چمن مصنوعی و چوب هایی که از شاخه درخت تهیه شده بود، یکی از مسائل ریاضی را حل کنند. آن ها باید روی چمن مصنوعی را با چوب هایی که در اختیار داشتند، تقسیم بندی می کردند و به سوالات پاسخ می دادند.

ایستگاه ششم (کسر در مفاهیم اعتقادی): با توجه به اینکه در این طراحی به تمام ساحت ها توجه شده بود، مبحث ساحت اعتقادی هم در ایستگاه ششم به کار گرفته شد. به این صورت که دانش آموزان در مورد آیات و احادیثی که در باره خمس آمده است، بحث و گفت و گو کردند و کاربرگی هم در این ایستگاه به صورت گروهی حل شد.

طراحی آموزشی برای چهل نفر از دانش آموزان پنج کلاس، در پایه پنجم، انجام شد. این کار برای دانش آموزان هم یادگیری مؤثر را به همراه داشت و هم سراسر نشاط و شادابی بود. با توجه به راهبردهای جدید و رهیافت مجتمع، انجام و استمرار و پایبندی به این گونه طرح ها آثار مثبتی را برای یادگیری دانش آموزان و همکاران به همراه خواهد داشت. □

ج) تعیین محتوا و ساخت وسیله های کمک آموزشی؛

د) اجرا به صورت ایستگاهی و کار گروهی.

ایستگاه اول (نوع کسرها):

تعدادی کسر بزرگ تر از واحد و کسر کوچک تر از واحد که روی حلقه هایی پلاستیکی نوشته شده است، در اختیار گروه قرار گرفت. دانش آموزان باید هر کدام از حلقه های پلاستیکی را هم زمان با دو دست در میله مخصوص به خودش (میله کسرها) کوچک تر از واحد و کسرها بزرگ تر از واحد) می انداختند. این تمرین علاوه بر شناسایی نوع کسرها، باعث حفظ تعادل دست و فعال کردن هر دو نیمکره چپ و راست بچه ها نیز می شود.

ایستگاه دوم (دومینوی کسرها): در این ایستگاه دانش آموزان باید به صورت گروهی و با مشورت یکدیگر، کسرها را روی میز را که متشکل از یک شکل و یک کسر بود، پیدا می کردند و به ترتیب کسر و شکل متناسب آن را روی تابلو به صورت دومینو پشت سر هم می چسباندند.

ایستگاه سوم (جورچین کسر): در این ایستگاه، دانش آموزان با تلفیق مباحث ریاضی و علوم، کسرها را مساوی را پیدا کردند و روی تخته چسباندند. تصویر منشور و تجزیه نور سفید حاصل جورچین کسرهاست.

ایستگاه چهارم (مهمانی کسرها):

صفحه ای با چند نوع کسر و عدد مخلوط روی میز قرار گرفت. دو عدد تاس، یکی بزرگ تر و دیگری کوچک تر، به دانش آموزان داده شد. بچه ها هر بار تاس ها را می انداختند و با توجه به

